

## ÚKOLY č.3

### Příklady k tématu: Přirozené právo versus pozitivní právo

#### Úkol č. 1

**Odlište výroky přirozeně právní od pozitivně právních**

**Pokuste se vysvětlit tento rozdíl**

- a) Ústava má 113 článků
- b) Soudci by měli soudit spravedlivě
- c) Platí, že každé porušení zákona je potrestáno
- d) Zákony by měli utvářet spravedlivé a rovné šance
- e) Výkonem trestu by neměla být ponížena lidská důstojnost

#### Úkol č. 2.

**Naučte se rozlišovat deskriptivní věty od normativních vět**

**a) které z uvedených vět jsou deskriptivní a proč, zdůvodněte to**

**b) které jsou normativní věty a proč, zdůvodněte to**

**c) uveďte, které z normativních vět jsou imperativní (příkazy, zákazy) a které neimperativní věty**

- i) Každý muž musí při vstupu do kostela smeknout
- ii) Pan Kováč má zaplatit firmě Telecom dluh 1.000 Kč
- iii) Pan Kováč dluží firmě Telecom 1.000 Kč
- iv) V šachu se střelcem smí táhnout jen diagonálně
- v) Pravidla šachu jsou logická a vyžadují soustředění
- vi) Kouření je škodlivé zdraví
- vii) Nemáš tolik kouřit
- viii) Kouření je v restauraci zakázáno
- ix) Zastavte na červenou!
- x) Červené světlo semaforu znamená stop

#### Úkol č. 3

**Utvořte na základě deskriptivních vět, které popisují určitou skutkovou podstatu, normu**

i) A hodil B do vody i navzdory tomu, že o B věděl, že neumí plavat. B následkem toho utonul.

.....

ii) A poskytla B sexuální služby. B za tyto služby zaplatil falešnými bankovkami. Porušil B nějakou normu?

.....

#### Úkol č. 4

Určete, jakého omylu se dopustili autoři těchto výroků:

1. "Jmenovaná vypověděla, že byla zbita třemi neznámými muži, z nichž jeden se jmenuje Honza Novotný."
2. "Nájem se sjednává na dobu neurčitou do 31.12.1999."
3. "Z práce bylo propuštěno asi 432 funkcionářů."
4. Společnost je svobodná tehdy a jen tehdy, jestliže se v ní dosahuje maximum svobody, přičemž se od lidí vyžaduje, aby odpovídali za své činy.

5. Alkohol nadužíval uměřeně.

### Úkol č.5

Naučte se rozlišovat věty "Sollen" od vět "Sein"

- i) Když všichni lidé mají rodiče a pan Roháč je člověk, tak pan Roháč má rodiče
- ii) Když pan XZ projede na červenou, má mu být odebrán řidičský průkaz
- iii) Když někdo nezaplatí smlouvou stanovený dluh, má být na něm dluh oprávněně vymáhán
- iv) Když základním právem člověka je právo na život a terorista XZ je člověk, tak má právo na život

### Úkol č. 6

**Interpretujte význam sdělení**

- i) Není pravda, že Jan má Petrovi vrátit peníze

.....

- ii) Jan nemusí Petrovi vrátit peníze

.....

### Úkol č. 7

**Jak se nedopustit mylného závěru (naturalistic fallacy, naturalistischer Fehlschluss)**

a) Pan XZ každoročně sbíral úrodu třešní z větví, které visí do ulice, kterou chodil na procházky. Jednoho dne však nový majitel upozornil pana XZ, že se dopouští krádeže a vymáhal na něm náhradu způsobené škody. Pán XZ se hájil tím, že byl přesvědčen o tom, že se to smí dělat, že má na to právo, když to dělal skoro 20 let. Dopustil se pan XZ krádeže?

b) Jakého omylu se dopustil autor tohoto popisu?

*"Bílé auto značky škoda, jehož majitelem byl pan XZ způsobilo dopravní nehodu na ulici Renneská dne 22.2.2004. Vyšetřováním nehody se však zjistilo, že auto bylo ukradeno panu XY....."*

## **B) Aktuální otázky:**

### Úkol č. 8.

"Představte si, že nějaký terorista schoval v jednom velkém českém městě bombu. Byl zadržen policií, ale nespolupracoval s ní a neprozradil kde je bomba přesně uložena. Policisté ví přesně, že bombu ukryl. V ohrožení je život jednoho města. Smí policisté teroristu donutit i násilím k tomu, aby prozradil místo bomby?"

*Uved'te jaké řešení umožňuje*

- a) *teorie dohody, kterou zastával T.Hobbes,*
- b) *utilitarismus (J.Bentham)*

**c) Kantovo pojetí člověka**

**d) co vy na to?**

**Úkol č. 9**

*"Loni zemřela ve Spojených státech Terri Schiavova, žena, která byla odpojena od přísunu tekutin a umělé výživy. Terri měla těžce poškozený mozek a 15 let žila jen díky přístrojům. Odpojení od vyživovacích přístrojů se uskutečnilo na přání jejího muže, který tvrdil, že by si to poškozená určitě přála a nechtěla takto nedůstojně žít. Proto chtěl ukončit její trápení. Její rodiče s tím však nesouhlasili a stále věřili v její uzdravení. Podle nich, Terri reagovala na podněty a vnímala jejich přítomnost. Kolem celého případu se rozpoutala velká právní a politická bitva, která rozdělila veřejnost na zastánce a odpůrce odpojení."*

**Pokuste se dát odpověď na následující otázky?**

**a) Byla životní situace Terri Schiavové nedůstojná?**

**b) Kdo má právo rozhodnout o ukončení života - stát, rodiče (příbuzní), lékaři-vědci?**

**Úkol č.10**

***V České republice dnes probíhá diskuse o možnostech využití kmenových buněk (embrya) pro medicínské účely (terapeutické klonování, atd.) Vžijte se do role zákonodárců, kteří mají připravit zákon upravující tento problém.***

Jak by taková právní norma měla znít, aby nebyla v rozporu se základními přirozenoprávními principy (právo na život, lidskou důstojnost apod.)

- Pokud máte pochybnosti o možnosti právní regulace tohoto problému, uveďte jaké? Zformulujte je do otázek?

